

SVENSKA
TEKNOLOGFÖRENINGEN

Box 16368, Stockholm 16
Telefon 220680

*Önb. till styrelsen
9/3-65*

TILLHÖR ARKIV STF
Utförd./Ans. 16.2.65
Kodnr 618
Makuleras DOK

Underlag för diskussion om målsättningen för Svenska Teknologföreningens verksamhet

Enligt stadgarna har STF till ändamål

- att åstadkomma och stimulera utbyte av erfarenheter och kunskaper på det tekniska området,
- att främja den högre tekniska bildningen och verka för ett vidgat och fördjupat ingenjörstekniskt kunnande,
- att stärka ingenjörsyrkets ställning i samhället,
- att sprida kännedom om teknikens insatser och framsteg.

I denna utformning har en aspekt av STF:s verksamhet måhända kommit i skymundan. Det måste anses åligga STF att med all makt verka för teknikens utveckling i människans och samhällets tjänst. De tekniska framstegen sedan STF:s tillkomst har varit mycket stora, och utvecklingstakten synes alltjämt öka. Människans omgivning har omskapats, det materiella välståndet har vuxit, arbetet har blivit mindre påfrestande fysiskt sett och fritiden har ökats. Samtidigt har det blivit klart att det snabba framåtskridandet innehåller skadliga element såväl för människan som för människans miljö. STF har här ett stort ansvar för att tekniken blir människovänlig, att mer hänsyn tas till människans förutsättningar och behov både på kortare och längre sikt.

De flesta samhällsproblem har väsentliga tekniska inslag. Därför kommer man inte långt med att "slå larm" och protestera mot eventuella avarter, man måste kunna varsebli utvecklingstendenser på ett så tidigt stadium att utvecklingen inte är tekniskt-ekonomiskt låst - och ingripa redan på detta stadium. Man måste även kunna ange realistiska alternativ. Detta kräver teknisk-ekonomisk insikt.

STF har kontaktnät för att följa utvecklingen, STF har experter för värdering av utvecklingen och för att ange realistiska alternativ. STF är dessutom obunden av särintressen - STF har möjligheter och förmåga att vid sidan av det politiska livet och i samverkan med dess företrädare göra en aktiv, väsentlig och långsiktig insats i den allmänna samhällsutvecklingen.

Vi har alltså insikten, vi har förmågan, frågan är om vi också har intresset och viljan att göra en motsvarande kraftinsats.

Behovet av ett definierat mål av denna art blir alltmer uppenbart. En samlande uppgift som denna, där STF har frihet och resurser att handla, kan också bli en väsentlig faktor i medlemsvärkning, föreningsanknytningar, kontakter med andra organisationer och med offentliga institutioner och verk liksom med utlandet.

Sjögren/ms/16.2.65

Förslag till ändrad formulering av målsättningen för STF:s verksamhet

Blir svaret jakande på frågan om vår vilja att göra denna insats, så bör detta komma till uttryck i STF:s stadgar. Här följer ett förslag till ändrad formulering av STF:s ändamål.

STF har till ändamål att verka för ingenjörskonstens utveckling i människans och samhällets tjänst genom att söka främja ett snabbt och balanserat framåtskridande under hänsyn till människan och människans miljö.

Väsentliga inslag i denna verksamhet skall vara:

- att ständigt söka finna bättre och klarare definierade mål för den tekniska utvecklingen,
- att främja den högre tekniska bildningen och verka för ett vidgat och fördjupat ingenjörstekniskt kunnande tillsammans med en bättre kännedom om människans beroende av sin miljö,
- att stärka ingenjörssyrkets ställning i samhället,
- att åstadkomma och stimulera utbyte av erfarenheter och kunskaper såväl mellan tekniker som mellan tekniker och icke-tekniker,
- att sprida kännedom om teknikens insatser och framsteg samt de villkor och värderingar som styr den tekniska utvecklingen.

Analys av för STF tillgängliga medel och metoder för att påverka den allmänna samhällsutvecklingen

För att med kraft kunna förverkliga den angivna målsättningen fordras ökade resurser för STF. För att kunna bedöma hur kraften skall sättas in, följer här en analys med försök till värdering av tillgängliga medel och metoder.

1. Ledare i Teknisk Tidskrift

Ledare i Teknisk Tidskrift har alltid förekommit men i begränsad omfattning. En utvidgning är beslutad och påbörjad. I stigande skala används metoden med särtryck av ledare och artiklar för delgivning till parter som man önskar påverka.

De fattade besluten innebär att ledaravdelningen ytterligare skall utvecklas och att ledaren skall få en mer framträdande plats i Teknisk Tidskrift.

Det sannolika värdet av ledarna måste bedömas som högt. Resultatet hänger dock ihop med att vi lyckas skriva och göra oss kända för slagkraftiga ledare.

2. Pressure groups

Påverkan genom pressure groups har förekommit i ringa omfattning.

Nyligen har ett fall förekommit som givit erfarenheter beträffande metodens användbarhet. Dessa pekar på att man kan uppnå goda resultat. Metoden kräver dock ganska mycket tid för kansliet. Allt måste vara väl förberett och framstående fackmän måste inkallas. De direkta kostnaderna kan bli ganska höga.

Det förefaller sannolikt att pressure groups med fördel kan användas i större utsträckning än hittills.

3. STF:s allmänna sammanträden

Allmänna sammanträden i STF:s namn har tidigare förekommit regelbundet, men varit borta under en mellanperiod. Under senaste åren har förekommit försök att återuppliva dessa sammanträden.

För närvarande är målet två sammanträden per år, varvid man skall ta upp till debatt frågor av allmänt och principiellt intresse. Att ha flera sammanträden än två synes f.n. inte lämpligt. Dessa sammanträden bör ha en speciell inramning, gäster bör inbjudas etc. Detta kostar både tid och pengar.

Det är ännu oklart hur stort värde dessa allmänna sammanträden har. Till en del hänger det ihop med vilket anseende de kan erhålla.

4. Remissverksamhet

Remissverksamhet har alltid förekommit men har drivits med varierande intensitet. För närvarande bevakas i huvudsak alla remisser med teknisk anknytning. Remissvaren utarbetas som regel av en kommitté av experter bland ledamöterna med sekreterarservice från STF:s kansli. Endast i undantagsfall utarbetas remissvar direkt av kansliet.

Något skäl för en nämnvärd ökning av antalet remisser som bör behandlas synes inte föreligga. Eventuellt kan man diskutera en höjning av kvaliteten på remissvaren, men detta innebär svårigheter med den som regel hårt begränsade tiden. En bättre kontakt med ledamöterna är önskvärd, och åtgärder härför har vidtagits via Teknisk Tidskrift.

Det inflytande man erhåller via remisser är svårt att mäta. Till en del hänger detta ihop med det anseende som föreningen kan skaffa sig. Ett visst inflytande via remisser får anses föreligga, men det är sannolikt inte särskilt stort.

5. STF:s egna utredningar och skrifter

STF har vid olika tillfällen gjort utredningar i egen regi, vilka ibland publicerats i Teknisk Tidskrift eller som en STF-skrift. Vissa utredningar har haft stor betydelse. Som ett intressant exempel kan nämnas de allmänna bestämmelserna för byggnadsentreprenader, som kan sägas ha utgjort ett smidigt och rationellt alternativ till en komplicerad lagstiftning som annars varit nödvändig. Ofta synes STF:s ställning av "neutral", ideell förening ha bidragit till att föreningen kunnat ta initiativ och leda utredningar och - inte minst - att föreningen kunnat få resultaten erkända och accepterade av berörda parter.

Vid univeristetsutredningen hade STF en s.k. skuggkommitté som arbetade parallellt med den statliga utredningen. Erfarenheterna härifrån visade att man på detta sätt kan erhålla ett större inflytande än om man enbart yttrar sig över en färdig utredning. Ännu större inflytande synes kunna erhållas om man, i stället för att avvakta ev. statliga utredningar, genomför utredningar på eget initiativ. Ett aktuellt exempel på ett sådant försök är den pågående utredningen om vidareutbildning av teknisk personal.

I den mån STF vill ta initiativ i någon större fråga måste denna nästan alltid förberedas i en utredning, ev. kombinerad med expertkonferenser. Resultaten måste sedan publiceras. Det sannolika värdet av dessa egna utredningar måste bedömas som högt. Svårigheten ligger i kansliets kapacitet. Det går idag inte att få kompetent folk till utredningar, såvida man inte håller en tillräckligt omfattande sekreterarservice.

6. Kontakter med andra tekniska föreningar

STF:s kontakter med andra tekniska föreningar har hittills varit ganska begränsade. Ett nytt steg framåt har tagits i samband med stadgarna för anknutna föreningar. Kontakterna med de lokala polytekniska föreningarna har varit dåliga.

Kontakterna med tekniska föreningar kan väsentligt intensifieras i första hand via anknutna föreningar. Därutöver kan man vidga kontakterna med de lokala polytekniska föreningarna genom att aktivera Svenska Ingenjörsföreningars Nämnd. Speciella kontakter bör upprättas med Tekniska Samfundet i Göteborg och Skånska Ingenjörsklubben i Malmö.

Värdet av kontakter med tekniska föreningar är sannolikt högt både på det sättet, att dessa kan hjälpa STF att förverkliga olika initiativ liksom omvänt, att STF från de olika föreningarna kan få impulser för sitt samhällsarbete.

7. Underhandskontakter med politiker, myndigheter och institutioner

STF:s underhandskontakter är dåligt utvecklade. Någon systematisk handlingsplan föreligger inte.

Allmänna riktlinjer bör kunna uppställas för delgivning av utredningar, utsändning av särtryck av ledare, inbjudningar till STF-möten etc. etc. Speciellt önskvärt är att kontakterna till de tekniska studentkårerna utvecklas. Utredning härom pågår.

Utvecklingen inom Sverige synes visa, att den snabbaste vägen att öva inflytande på samhällsutvecklingen går via underhandskontakter.

8. Program i radio och TV

Det förekommer förhållandevis få program med teknisk anknytning i radio och TV.

Underhandskontakter pekar på att STF kan bidra till att det blir flera tekniska program genom att ge impulser, ställa material till förfogande och ge råd om lämpliga experter.

Värdet av en vidgad saklig teknisk information i radio och TV måste vara mycket högt.

9. Allmän PR

Utöver de ovanstående punkterna kan man tala om en allmän PR bestående av begränsade åtgärder som broschyrer, löpande impulser till dagspress, radio och TV, deltagande i vissa typer av konferenser och sammanträden utanför STF etc. En sådan allmän PR har förekommit, men i ganska begränsad omfattning.

Den allmänna PR-verksamheten bör kunna utvecklas väsentligt. I så fall förutsättes sammanträden med regelbundna mellanrum, för att ur strömmen av händelser plocka det som kan lämpa sig för en allmän PR-verksamhet. Därutöver kan man på konkreta punkter fastställa regler för förbättrad PR, såsom t.ex. skett beträffande kursverksamheten. Svårigheten ligger i kansliets begränsade kapacitet.

Det är svårt att mäta värdet av den allmänna PR-verksamheten, men sannolikt lönar det sig att satsa betydligt mer än vad som hittills skett.

STF:s framtid från administrativ och ekonomisk synpunkt

Omsättningen inom STF:s "affärsdrivande verk" kommer att öka framöver, i första hand genom det nya huset med många hyresgäster, vidgad restaurangrörelse och ökat centralkansli, men även genom att Teknisk Tidskrift och Kursverksamheten kommer att växa. Man kan förutse att STF från administrativ synpunkt i framtiden bör få ungefär följande utseende:

STF:s ideella föreningsverksamhet

1. VD:s kansli
2. Utredningar, remisser etc.
3. STF:s kontaktnät
4. Ekonomisk förvaltning

STF:s "affärsdrivande verk"

1. Teknisk Tidskrift
2. Kursverksamhet
3. Förlagsverksamhet
4. Fastighetsförvaltning
5. Centralkansli (inkl. skrivcentral, medlemsregister, duplicering, distribution, viss bokföring)
6. Restaurangverksamhet (inkl. uthyrning och skötsel av samlingslokaler).

När nya huset kommit i full drift kan den totala omsättningen på STF:s "affärsdrivande verk" beräknas överskrida 10 Mkr. Med ca 15 000 ledamöter och nuvarande avgift av kr 25:- per ledamot till STF är STF:s inkomster från ledamöterna ca 375 000 kronor, dvs endast 3,75 % av omsättningen på de "affärsdrivande verken". Även en i relation till omsättningen procentuellt liten förlust på affärsidan skulle således innebära en mycket allvarlig belastning för föreningsverksamheten. Klokheten bjuder därför

- att STF:s "affärsdrivande verk" skall arbeta med riktpunkt, att varje gren skall vara säkert självbärande,
- att ev. överskott ackumuleras tills dess en betryggande fond för oförutsett har upparbetats,
- att avgifterna från ledamöterna skall enbart användas för att betala STF:s ideella föreningsverksamhet samt att de skall beräknas så att de helt betalar föreningsverksamheten.

En konsekvens av ovanstående teser är att ledamotsavgifterna inte skall höjas för subventionering av nya huset, men däremot att såväl STF som primärorganisationerna skall betala fullt pris för kontor, samlingslokaler, köpta tjänster från centralkansli etc.

Ett strikt affärsmässigt betraktelsesätt medför större möjlighet att leda verksamheterna mot optimalt utnyttjande av resurserna.

STF:s ideella föreningsverksamhet sysselsätter f.n. följande personal:

VD med sekreterare till ca 50 %;

En kvalificerad tjänsteman med sekreterare för utredningsavdelningen till 100 %;

Kamrer för utredningar och allmän förvaltning till ca 25 %.

Sammanlagt är således för den ideella föreningsverksamheten endast drygt tre personer disponibla. För att kunna fylla de ifrågasatta vidgade arbetsuppgifterna förutsättes som ett minimum ytterligare en kvalificerad tjänsteman med sekreterare och en sekreterare för diverse allmänna arbeten.

En stat för STF enligt de skisserade organisatoriska och allmänna riktlinjerna och med ovan angiven ökning av kansliet framgår enligt nedan. Alla kostnader har därvid beräknats i 1965 års nivå, utom hyrorna, som beräknats till förhållandena i nya huset.

Löner, inkl. personalförsäkringar etc.	270'
Hyra kontor inkl. inventarieunderhåll	30'
Hyra klubbрум i BV och 5 st dagrum inkl. inventarieunderhåll	55'
Köpta tjänster	45'
Styrelse, resor, representation, PR etc.	80'
Kommittéer	60'
Specialavdelningar, anknutna föreningar etc.	30'
	570'

Resultatet av denna budget är, att en aktivitet inom STF enligt den angivna vidgade målsättningen kostar 40 kr/ledamot och år (ca 14 000 ledamöter 1965) jämfört med nuvarande 25 kr/ledamot. Någon ökning av STF-avgiften p g a den allmänna kostnadsstegringen behöves däremot inte ske, om - som hittills - denna kan kompenseras av ökat antal ledamöter.

För flertalet ledamöter är det möjligt att i deklarationen draga av prenumerationsavgiften för Teknisk Tidskrift med 75 kronor. Med de höga marginalsatserna innebär detta, att en avgift på 40 kronor till STF även kan motiveras genom motsvarande lägre skatt.